

Allergitester av plaster kan luras

Allergitester av plaster är inte alltid att lita på. Både tandvårdspersonal och deras patienter kan därmed bli lurade. Det visar hudläkaren Anthony Goon i en avhandling som lagts fram vid Lunds universitet.

Att så kallade akrylatplaster kan ge upphov till kontaktallergi har man vetat länge. Dessutom växer antalet allergiker eftersom användningen av dessa plaster ökar. Exempel på användningsområden är lim, konstgjorda naglar, blöjor och tandvårdsmaterial.

Ändå ingår inte akrylater normalt sett i de standardtest som används världen över för att diagnostisera misstänkta kontaktallergier. Detta ville Singaporeläkaren Anthony Goon ändra på och gav sig i kast med att ta fram ett enklare och effektivare test för akrylater.

Ansatsen fick dock avbrytas eftersom något

inte stod rätt till. Anthony Goons avhandling »Contact allergy to acrylates« inriktade sig i stället mot felkällan. Använda preparat från nio hudkliniker analyserades för att se om halten akrylat stämde överens med det som stod på sprutornas etiketter.

Det visade sig att halten av de mer lättflyktiga akrylaterna (MMA och 2-HPA) låg under 80 procent av den angivna koncentrationen. Medan de flesta av de mindre flyktiga akrylaterna (2-HEMA, EGDMA och TREGDA) hade en acceptabel nivå. Vid för låga koncentrationer finns risk för att testet blir otillförlitligt och missar allergiker.

Anthony Goon undersökte sedan hur den kliniska hanteringen påverkar allergienhalten. Bland annat fann han att sprutorna inte bör prepareras i förväg.

– Ibland vill man vara förberedd och har gjort i ordning sprutorna för att spara tid. Men tidsbe-

Förutom i tandvårdsmaterial används akrylatplaster i konstgjorda naglar, lim och blöjor.

sparingen kan gå ut över kvaliteten, förklarar docent Marlène Isaksson vid hudkliniken på Skånes universitetssjukhus i Malmö som varit Anthony Goons handledare.

Vid vilken temperatur preparationerna lagras spelar också in. Generellt sett kan man säga att ju högre temperatur desto snabbare försvinner allergenet. Preparaten ska därför helst

förvaras i frysen men om det inte är möjligt, i kylskåp snarare än i rumstemperatur.

Sedan mitten av 1930-talet har akrylater använts inom tandvården. Några exempel är tandfyllningar, avtagbara tandproteser, individuella avtrycksskedar, olika tandregleringsprodukter, bettskenor samt fasta kronor och broar.

I avhandlingen sammanställs även retrospektiva data från hudkliniken i Malmö. Bland annat testresultaten från 1 632 personer med misstänkt kontaktallergi inom tandvården – både personal och patienter. Av dessa hade 48 personer konstaterad kontaktallergi mot någon akrylat, bland andra MMA. Fast det totalt dominerande allergenet var 2-HEMA. Ett test med enbart 2-HEMA hade fångat in 96,7 procent av patienterna och 100 procent av tandvårdspersonalen.

Källa: Lunds universitet

ERIK SKOGH

Dags att söka bidrag till klinisk forskning

➤ Nu är det dags att söka Vetenskapsrådets projektbidrag »Kunskapsluckor i hälso- och sjukvården«. Sista ansökningsdag, som är framflyttad, är den 20 januari 2011.

– Det finns många behandlingsmetoder där det vetenskapliga underlaget är otillräckligt. Syftet är att fylla dessa kunskapsluckor, säger Mats Ulfendahl, huvudsekreterare för Medicin och hälsa på Vetenskapsrådet.

Läs mer på www.vr.se. **CF**

Kvarstående skador i munnen efter snusstopp

➤ Efter ett halvårs snusuppehåll fanns det skador på slemhinnan hos inbitna snusare. Speciellt hos dem som fortsatt att använda nikotinläkemedel under tiden. Det visar en avhandling av Mats Wallström, forskare på institutionen för odontologi vid Sahlgrenska akademien och specialist i käkkirurgi.

I avhandlingen studerades effekten av snusextrakt från cancerframkallande ämnen, nitrosaminer.

– Det visade sig att

snusextraktet hämmade munhålecellernas tillväxt och viktiga celler för immunförsvaret, vilket innebär att immunförsvaret kan försvagas, säger Mats Wallström.

Ett avvänjningsprogram på 50 patienter med långvarigt snusbruk testades också. Förutom rådgivning och nikotinläkemedel ingick ett vävnadsprov som togs från området i munnen där snuset applicerades. Efter tolv månader var 30 procent av deltagarna tobaksfria.

– Ett viktigt fynd var dock att samtliga deltagare gick upp i vikt. I gruppen

där de lyckades sluta snusa fann vi också en stegring av diastoliskt blodtryck och förhöjt kolesterolvärde, säger Mats Wallström.

Hos 20 av de patienter som var tobaksfria efter sex månader, togs ett andra vävnadsprov från samma område i munnen.

– Vi kunde då se att slemhinnan inte var normal efter sex månaders snusstopp.

Källa: Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet

CF

**TANDLÄKAR
TIDNINGEN**